

Predsednik Vlade Republike Slovenije

Dr. Robert Golob

Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve

Ministrica Tanja Fajon

Ministrstvo za pravosodje

Ministrica Andreja Katič

## **Poziv Vladi Republike Slovenije za ukrepanje skladno s členom 7 Pogodbe o Evropski uniji**

Spoštovani predsednik Vlade Republike Slovenije, dr. Robert Golob,

Spoštovana ministrica, gospa Tanja Fajon,

Spoštovana ministrica, gospa Andreja Katič,

Pozivamo vas, da ukrepate na podlagi člena 7 Pogodbe o Evropski uniji (v nadaljevanju: "PEU") in da pripravite podlage za začetek postopka ugotavljanja obstoja očitnega tveganja, da bi Republika Madžarska, podpisnica Rimskega statuta<sup>1</sup> in država članica Evropske unije od 1. maja 2004, lahko huje kršila vrednote iz člena 2 PEU.

PEU določa pogoje (člen 49) in načela (člen 6(1)), ki jih mora upoštevati vsaka država, ki želi postati članica Evropske unije (EU). Za pristop je treba izpolnjevati določena merila. Ta t. i. kopenhavska merila je leta 1993 določil Evropski svet v Københavnu, Evropski svet v Madridu pa jih je leta 1995 še zaostril.<sup>2</sup> To so:

- stabilnost institucij, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo, človekove pravice ter spoštovanje in varstvo manjšin;
- delujoče tržno gospodarstvo in sposobnost soočanja s pritiski konkurence in tržnimi silami znotraj EU;
- sposobnost prevzema obveznosti članstva, vključno z učinkovitim izvajanjem pravil, standardov in politik, ki tvorijo pravni korpus EU („pravni red“), spoštovanjem ciljev politične, gospodarske in monetarne unije.

Država kandidatka, ki izpolnjuje merila za pristop, kot jih je določil Evropski svet v Kopenhagenu leta 1993, in podpiše pristopno pogodbo s posameznimi državami članicami EU, postane država članica Evropske unije. Vsako od 27 držav članic zavezuje Pogodbi in pravni red Skupnosti. Vsaka izmed njih sodeluje pri upravljanju EU pod enakimi pogoji. Do 1. februarja 2020 je bilo 28 držav članic, ko je Združeno kraljestvo izstopilo iz EU in postalo tretja država (država zunaj EU). Zdaj je 27 držav članic: Belgija, Bolgarija, Češka, Danska, Nemčija, Estonija, Irska, Grčija, Španija, Francija, Hrvaška, Italija,

---

<sup>1</sup> Republika Madžarska je podpisala Rimski statut 15. januarja 1999 in deponirala listino o ratifikaciji Rimskega statuta 30. novembra 2001. <https://asp.icc-cpi.int/states-parties/eastern-european-states/hungary>

<sup>2</sup> [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=LEGISSUM:accession\\_criteria\\_copenhagen](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=LEGISSUM:accession_criteria_copenhagen)

Ciper, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nizozemska, Avstrija, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovenija, Slovaška, Finska in Švedska.<sup>3</sup>

Dne 21. novembra 2024 je Predobravnavni senat Mednarodnega kazenskega sodišča (v nadaljnjem besedilu: Sodišče) v zadevi »Situacija v državi Palestini« izdalo dve odločitvi, s katerima je zavrnil ugovore države Izrael (v nadaljnjem besedilu: Izrael), vložene na podlagi členov 18 in 19 Rimskega statuta o Mednarodnem kazenskem sodišču. Prav tako je izdal naloge za aretacijo Benjamina Netanjahuja, predsednika vlade Izraela (29. december 2022 -), in Yoava Gallanta, nekdanjega ministra za obrambo vlade Izraela (29. december 2022 – 7. november 2024).<sup>4</sup> Sodišče je ugotovilo, da obstajajo utemeljeni razlogi za domnevo, da je vsak od njih kot neposredni storilec, ki je deloval skupaj z drugimi, zagrešil vojno hudodelstvo uporabe lakote kot metode vojskovanja in hudodelstvo zoper človečnost, tj. umor, preganjanje in druga nečloveška dejanja. Prav tako je senat ugotovil, da obstajajo utemeljeni razlogi za domnevo, da je vsak od njiju kot nadrejeni odgovoren za vojno hudodelstvo namernega usmerjanja napadov na civiliste.

Sodni nalogi Sodišča od vseh držav pogodbenic zahtevajo, da pridržijo in predajo osebo, na katero se nanaša nalog, Haagu. Dne 2. aprila 2025 je predsednik vlade Izraela Benjamin Netanjahu prispel na uradni obisk Republiki Madžarski.<sup>5</sup> Madžarska je kot država pogodbenica Sodišča dolžna aretirati in izročiti vsakogar, za katerega je sodišče izdalo priporni nalog, vendar je madžarski premier Viktor Orban napovedal, da Madžarska naloga ne bo spoštovala. Dne 3. aprila 2025 je madžarska vlada sprožila postopek odstopa Madžarske od Rimskega statuta o Mednarodnem kazenskem sodišču.<sup>6</sup> Ob napovedi madžarske vlade je predsedstvo skupščine držav pogodbenic Rimskega statuta pozvalo Madžarsko, da naj izrazi svoje pomisleke pred skupščino, zato predsedstvo Madžarsko močno spodbuja k smiselni razpravi o tem vprašanju.<sup>7</sup>

Vlada Republike Slovenije je na 28. posvetu slovenske diplomacije dne 18. decembra 2024 sprejela Strategijo zunanje politike Republike Slovenije,<sup>8</sup> v kateri so opredeljene usmeritve za uresničevanje in doseganje zunanjepolitičnih ciljev. Nova strategija temelji na načelih vključenosti, odgovornosti, varnosti, solidarnosti in znanju. V poglavju 1.2 Odgovornost za pravično in pošteno globalno upravljanje se je vlada zavezala, da »se Slovenija z ustavno deklarirano politiko zavzema za krepitev mehanizmov mirnega reševanja sporov in iskanja miru za konflikte in vojne v teku, vključno s podporo delovanju in spoštovanju mednarodnih sodišče in tribunalov ter uveljavljanju njihovih odločitev. Poseben poudarek bo posvečen boju proti nekaznovanosti in promociji Ljubljansko-haaške konvencije o mednarodnem sodelovanju pri preiskavah in pregonu genocida, hudodelstev zoper človečnost, vojnih hudodelstev in drugih mednarodnih hudodelstev.«<sup>9</sup>

Državni zbor je na seji 25. aprila 2025 sprejel Deklaracijo o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju januar 2025 – junij 2026 (v nadaljevanju: deklaracija),<sup>10</sup> ki temelji na poslanstvu in temeljnih ciljih Evropske unije in Republike Slovenije kot njene članice in ki potrjuje zavezanost skupnim vrednotam in ciljem, kot so opredeljeni v PEU in Pogodbi o delovanju Evropske unije. V skladu s sprejeto deklaracijo se bo »Slovenija tudi v okviru EU zavzemala za krepitev učinkovitega in na pravih temelječega multilateralizma, ki gradi na neločljivi povezanosti in medsebojnem dopolnjevanju miru in varnosti, razvoja, okolja in človekovih pravic ob spoštovanju mednarodnega prava ter ciljev in načel Ustanovne listine OZN. Kot nestalna članica Varnostnega sveta OZN si bo Slovenija tudi v letu 2025 proaktivno prizadevala za reševanje vprašanj mednarodnega miru in varnosti, pri čemer jo bodo poleg lastnih prioritet še naprej vodile tudi temeljne vrednote EU.«

<sup>3</sup> [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=LEGISSUM:member\\_states](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=LEGISSUM:member_states)

<sup>4</sup> <https://www.icc-cpi.int/news/situation-state-palestine-icc-pre-trial-chamber-i-rejects-state-israels-challenges>

<sup>5</sup> <https://www.reuters.com/world/middle-east/israels-netanyahu-heads-hungary-defying-icc-arrest-warrant-2025-04-02/>

<sup>6</sup> <https://abouthungary.hu/news-in-brief/gulyas-hungarian-government-has-withdrawn-its-icc-membership>

<sup>7</sup> <https://www.icc-cpi.int/news/presidency-assembly-states-parties-responds-announcement-withdrawal-rome-statute-hungary>

<sup>8</sup> [https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZEZ/Dokumenti/strateski-in-programski-dokumenti/strategija\\_ZP.pdf](https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZEZ/Dokumenti/strateski-in-programski-dokumenti/strategija_ZP.pdf)

<sup>9</sup> Slovenija je podpisala Ljubljansko-haaško konvencijo dne 14. februarja 2024.

<https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZEZ/projekti/MLA-pobuda/konvencija-dokoncna/List-of-the-Signatories-14-2-2025.pdf>

<sup>10</sup> Uradni list RS, št. 30/25.

Ob upoštevanju navedenih mednarodnih zavez, ki sta jih sprejeli 15. Vlada Republike Slovenije oziroma Državni zbor Republike Slovenije v devetem mandatnem obdobju (2022 –), spodaj navedene organizacije civilne družbe ter posameznice in posamezniki vas pozivamo, da nemudoma pripravite podlage za začetek postopka ugotavljanja obstoja očitnega tveganja, da bi Republika Madžarska lahko huje kršila vrednote iz člena 2 PEU.

V prilogi navajamo relevantne pravne podlage in podajamo obrazložitev k pozivu za ukrepanje skladno s pooblastili, ki jih državam članicam Evropske unije daje člen 7 PEU.

Dne 15. maja 2025

#### **Organizacije civilne družbe:**

1. Gibanje za pravice Palestincev
2. Sindikat združenega dela SILA
3. Pedagoški inštitut
4. Mirovno združenje »Ne v mojem imenu!«
5. Zavod Pekarna Magdalenske mreže
6. Mirovni inštitut
7. Kulturni center Danilo Kiš
8. Društvo OVCA
9. Sindikat Mladi plus
10. Društvo Humanitas
11. Sindikat Glosa
12. Skupina Gladovna stavka proti nasilju Izraela nad Palestinci
13. Mesto žensk // City of Women
14. Slovenska filantropija
15. Bošnjaška kulturna zveza Slovenije
16. Danes je nov dan, Inštitut za druga vprašanja
17. Založba /\*cf
18. Umanotera – Slovenska fundacija za trajnostni razvoj

#### **Posameznice in posamezniki:**

1. dr. Jasminka Dedić
2. dr. Spomenka Hribar
3. dr. Igor Ž. Žagar
4. Arne Vehovar
5. dr. Gorazd Kovačič
6. Urška Breznik
7. Sonja Lokar
8. Marjana Lavrič
9. dr. Biljana Žikić
10. Polona Valič Verma
11. Manca Šetinc Vernik
12. Boris Briški
13. dr. Barbara Vodopivec
14. Mitja Šuštar
15. dr. Danijel Rebolj
16. Irena Androjna Mencinger

17. dr. Sarah Lunaček
18. Miha Kordiš
19. mag. Franci Zlatar
20. Elvis Alukić
21. Fahir Gutić
22. Amelia Kraigher